

Гужанова Тетяна Сергіївна

доцент кафедри дошкільної освіти та педагогічних інновацій

Житомирського державного університету імені Івана Франка,

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ ДІТЕЙ

Організація відпочинку та оздоровлення дітей в останні роки розглядається як складова державної соціальної політики щодо сім'ї і дітей. Крім цього значущість проблем дитячого відпочинку та оздоровлення стоїть в одному ряду з проблемами освіти, виховання і розвитку.

В умовах динамічних соціокультурних процесів сучасності постійно збільшується навантаження на школярів. Сучасним дітям необхідний повноцінний відпочинок. Проблему оздоровлення і повноцінного відпочинку дітей ефективно вирішують дитячі оздоровчі табори.

У педагогічній системі дитячого оздоровчого табору посада вожатого є основною ланкою в системі педагогічних посад, що забезпечують повноцінний і якісний відпочинок дітей, які приїжджають в ДОЛ. Вожатий є безпосереднім організатором і керівником тимчасового дитячого колективу, основною особою, яка забезпечує охорону життя і здоров'я дітей і підлітків. Успішна організація літнього відпочинку дітей багато в чому залежить від особистості вожатого та рівня його майстерності.

Модель професійної компетентності вожатого ДОЛ.

Сучасний загоновий вожатий повинен володіти знаннями: суспільно - політичними; про дітей і підлітків, про тимчасовий дитячий колектив; загальних основ виховання; спеціальними знаннями (про професії, в області теорії і методики педагогічної роботи); мати загальний рівень ерудиції.

Сучасний вожатий повинен володіти здібностями: організаторськими, адміністративними; педагогічними (виражена схильність до роботи з дітьми; виражена схильність до організаторської діяльності).

Сучасний вожатий повинен володіти якостями лідера вожатого:

Суспільно - корисна спрямованість; моральна зрілість; схильність до творчості; вміння володіти собою; товарииськість; оптимізм.

Сучасний вожатий повинен мати досвід, здоров'я.

Знати: стратегію і тактику діяльності учасників процесу (закони, що регламентують діяльність, цілі, завдання, методи і форми роботи).

Дитяче самоврядування (організаційну структуру, принципи діяльності, індивідуальні особливості дітей).

Професіограму загонного вожатого : предмет праці, мету праці, професійні завдання, зміст спрямованості роботи, результати праці, специфіку праці, основні функції, посадові обов'язки, права і обов'язки.

Мислити: логічно, стратегічно, професійно, послідовно.

Дотримуватися: законів і традицій (традиція доброго відношення до людей, традиція доброго ставлення до пісні, традиція вечірнього "вогника", традиція вожатського загону, закон піднятої руки, закон зелені, закон території).

Бути: компетентним, чесним, об'єктивним, рішучим, морально-загартованим, конкурентоспроможним.

Вміти: працювати з дітьми та їх об'єднаннями, бачити і визначати перспективи розвитку, планувати (план-сітка загону), аналізувати (аналіз дня, справи з загном, роботи органів самоврядування), спілкуватися з дітьми і організовувати спілкування, переконувати і вести за собою, приймати компромісні рішення.

Тому в Житомирському державному університеті імені Івана Франка за ініціативи студентів, які працювали у Міжнародному дитячому центрі "Артек" і Українському дитячому центрі "Молода гвардія", в 2003 році була створена Школа підготовки педагогів - організаторів "Від А до Я". Назва школи відображає ідею розвитку професійної компетенції її учасників на основі інноваційного досвіду роботи МДЦ "Артек" та ДЦ "Молода гвардія". Щорічно в школі навчається від 50 до 100 студентів з усіх факультетів університету.

Метою школи педагога - організатора "Від А до Я" є теоретична та

практична підготовка студентів до професійної діяльності на посадах педагогів-організаторів.

Завданнями школи є:

- * проведення теоретичних і практичних занять з основ педагогічної майстерності в умовах дитячого оздоровчого табору;
- * допомога студентам в оволодінні сучасними педагогічними та психологічними технологіями;
- * розширення досвіду у вирішенні конфліктних, стресових, проблемних ситуаціях, що можуть виникнути в тимчасовому дитячому колективі;
- * розвиток вмінь і навичок організації колективної, групової та індивідуальної діяльності,
- * формування професійної та особистісної компетентності, необхідної для роботи в дитячому оздоровчому таборі,
- * забезпечення умов для самореалізації та розкриття внутрішнього творчого потенціалу студентів,
- * формування позитивної мотивацію до майбутньої діяльності.

Принципи діяльності школи:

- використання системного підходу у висуненні єдиних педагогічних вимог до слухачів школи та в організації навчального процесу;
- перевага практико-орієнтованих форм і методів навчання над теоретичними;
- реалізація індивідуального та особистісно-орієнтованого підходів у процесі професійної підготовки слухачів;
- використання творчого підходу до організації освітнього процесу;
- принцип проблемного навчання через постановку проблемних завдань і створення ситуацій, що спонукають слухача до самостійного пошуку найбільш ефективних шляхів для їх вирішення;
- принцип єдності виховання і самовиховання у підготовці слухачів школи.

Очікувані результати:

- Отримання теоретичних і практичних знань з управління дитячим і молодіжним колективом;
- Отримання організаторського досвіду і досвіду самоорганізації;
- Оволодіння навичками орієнтування у правовому просторі при роботі з дітьми та молоддю;
- Вдосконалення професійних якостей і особистісне зростання;
- Розкриття творчого потенціалу;
- Наявність перспектив професійної діяльності;
- Здатність приймати рішення і брати на себе відповідальність за виникнення проблемних життєвих ситуацій та конфліктних ситуацій всередині колективу.

I етап "Навчання"

1.1. Організаційний – знайомство слухачів з організаторами, керівником школи, один з одним.

1.2. Адаптаційний – первинна діагностика; знайомство з програмою школи; вступні заняття за програмою; створення комфортної атмосфери для кожного, індивідуальна підтримка слухачів.

1.3. Навчально – демонстраційний – діяльність школи будується на основі логіки розвитку табірної зміни в її організаційної та змістовної послідовності з метою підвищення ефективності підготовки слухачів до практичної діяльності в якості вожатих дитячих таборів, успішного освоєння ними методики роботи з тимчасовим дитячим об'єднанням;

1.4. Підготовка до активної практики – знайомство з цілями і завданнями практики, педагогічними програмами дитячих таборів, специфікою зміни; оформлення педагогічної скарбнички; участь у підготовці ключових справ зміни; розробка програм загонової діяльності; діагностика готовності слухачів до практичної діяльності в якості вихователів дитячих таборів.

II етап "Практика".

Саме практична діяльність дозволяє сформувати ставлення слухача до конкретної професійної реальності, визначитися в системі власних професійних очікувань і цінностей. В цей час відбувається найбільш

інтенсивне ознайомлення з усіма аспектами майбутньої роботи, з'являється критичне і осмислене ставлення до отриманих теоретичних знань, включаються механізми соціальної рефлексії, закладаються основи професійної самооцінки.

Активна практика в якості загонових вожатих дитячого табору; закріплення знань і вмінь, отриманих у ході попереднього етапу; участь у діяльності дитячого табору з реалізації програми зміни; здійснення методичної підтримки та психолого-педагогічного супроводу слухачів, організація системи групових та індивідуальних консультацій, системи аналітичної діяльності.

III етап "Вдосконалення"

3.1. Компенсація – діагностика професійного зростання слухачів за підсумками практики; аналіз результатів практики, визначення відсутніх знань, умінь.

3.2. Самоосвіта – розробка та виконання індивідуальних програм самоосвіти; поповнення індивідуальної педагогічної скарбнички.

3.3. Контроль і самовизначення – організація контролю знань і умінь студентів за підсумками навчання в школі; діагностика професійної готовності слухачів до практичної діяльності як вихователя, вожатого дитячого табору; закріплення розподілу слухачів за дитячими таборами і змінами.

Реалізація програми школи здійснюється через: лекції, практикуми; дискусійні форми роботи; тренінги та ділові ігри; клубні форми роботи; майстерні; роботу в групах; діяльність органів самоврядування школи; включення слухачів у різні напрямки діяльності; систему "загальношкільних" справ різної спрямованості; творчу практичну діяльність; активну педагогічну практику в якості вихователів дитячих таборів; групове та індивідуальне консультування слухачів на всіх етапах навчання і практичної діяльності; систему діагностичного, психолого – педагогічного супроводу та підтримки слухачів; систему аналітичної діяльності на всіх етапах роботи школи;

організацію самостійної дослідницької та проектувальної роботи слухачів на різних рівнях, з урахуванням професійного інтересу.

Режим і механізми діяльності школи:

Слухачі школи являють собою єдиний колектив. Всі слухачі поділені на загони, за якими закріплені вожаті – педагоги-організатори, які вже мають досвід роботи у дитячих оздоровчих таборах.

Заняття в школі проводяться протягом двох семестрів два рази на тиждень. Кожен семестр закінчується заліковим заходом: І семестр – організацією Новорічних ранків для дітей з дитячих будинків, притулків, лікарень, дитячих установ для дітей з різними вадами.

ІІ семестр – організацією та проведенням Галла - концерту на Інструктивно-методичному семінарі.

Список використаних джерел

1. Балицький О., Гончарова Т., Олійник Н. Організація дитячого самоврядування в оздоровчому закладі // Позакласний час. –2004. Травень. – N 9-10.–С. 50-59.
2. Етапи розвитку самоврядування // Позакласний час. –2000.–
No 6. –С.6-10.
- 3.Загоновий вожатий / Укладачі О. Панов, Г. Чубанова. –М.: Молода гвардія, 1982.
4. <https://www.youtube.com/watch?v=dlbw6LamVJ8>
- 5.<http://vk.com/club104097064>
- 6.http://lesnaja-skazka.3dn.ru/programma_podgotovki_vozhatykh.pdf
- 7.http://umanpedcollege.at.ua/SR/PO/I/MROT/metodika_vikhovnoji_roboti_v_ditjachikh_ozdorovchi.pdf
- 8.http://gbou-mpk.ucoz.ru/programma_podgotovki_vozhatykh_dlja_raboty_v_zagor.pdf